

טעערעדר ה. ביבון
שלום עליכם מהס איז נישען ראשית כל א האראיכון דאנק פאר
איינדר לעצמן ברינו אונ פארן ח'כ'פ' סיד ארויטשיקן דאס בזון איך ועל
דאם זיעדר טיער האלטן סיינ גאנץ לעבן.
איך חאנך איז דאס בריחעלע וועט איז איינדר זיעדר
הימ אין דאטערדאם אונ דער ע.קר החאנך איז איז זיט גווט אינגעארדנט
איינ דאטערדאם אונ איז אלאלדיינゴ איז באז איז איז דער בעטער ארדענונג.
איך פארן האינט אונעם קיינ ניוז-יארכט (ב) סיד הייסט דאס "איינ דער
אלטער הייסט") צו לערטען איז דער אודריאל ווינגיינ זומער פראגודאם אוניך
זעקה מאכון. סיינ אדרעם איז נ...
Dovid Katz
Uriel Weinreich Program
Dept. of Linguistics
405 Philosophy Hall
Columbia University
NY NY 10027
USA

איינ האב צו איינ דער פראגודילען, אונ זיא אלעטאל בוט איך נ... לה
איינ מטריה צו זיינ אונ איינ דאנק איינ פארוים פאר איזעד אונפל"בלעך
בורוי פער חילך צו סיינ ארדבעט.
(א) איז איז דע פַּעֲם מִכְוָה דְּצֵט גִּנְבִּים-לְשׁוֹן פָּזָן יִדְן אֵין הַלְּאָנְדוֹ?
מכוח דריש השפעות או.פֿן ניט-ידישן גנביים-לְשׁוֹן אֵין הַלְּאָנְדוֹ מכוח
萊טערעלש אֵין הַלְּאָנְדוֹ כְּעֹל אֵין טִיף כָּדָאָרְעָן פָּאָר וְעַלכָּעָר נִיט אֵין
איינ פְּאָרְכָּאָעָ. סְפָּעָאָיל אַינְטָעָרְטָאָנְטָהָאָלְטָן אַעֲתָן גִּנְבִּישָׁע אֵין סְדָרְוָקָן
איינעם הַלְּעַנְדָּר דִּיש.

(ב) אֵין לאונדאָנְדָּר "דוֹזָאַישָׁ קְרָאַנְ-קְלָ" אֵין לעטנס גַּעַנְעָן אֵין אַרְטִי-קְעַלְעָ
פָּזָן אַינְעָם הַלְּבָעָד מְעֻנְחָת אֵיז עַד שְׂמָאַכְט פָּזָן הַלְּעַנְדִּישָׁע יִדְן, אַונְ דְּזַעַגְט
או אֵין דעט יִדְיִיט פָּזָן זיינ טְשִׁפְתָּה וְעַדְתָּ אַונְעָם קוֹרָאָן עַג אֵין נִיט
או סְעָן זְבָגָט אַוְיִיךְ שְׁבָח, אַזְן אַזְן הַלְּה
או אֵין דֶּעֶבֶר, זְבָח, אַזְשָׁוֹתָה?
(איינ סְזָרָה-יִדְיש אֵין אַזְוִינָם בְּאַדְנָס אֵין אַזְקָרָאַינָּעָ, "מְאַטָּע-סְפָּעָה לְשׁוֹן").
(ג) אַוְיִיךְ אַיר אַדְעַט עַסְעַד עַסְעַד אַיר, דָּעַרְתָּ וְפָלָט גְּרִיטָה גַּעַנְעָן אַרְיִינְ
צְוֹזְגָעָן "הַד וְדִיא אַונְ "אַהֲד סִי, זְדַע" אַינְעָם הַלְּעַנְדִּישָׁן יִדְיִש אַזְוִינָה
אַדְמָעָט וְפָלָט אַיךְ גַּעַנְעָן גְּלִיכְלָעָךְ אַזְמָקָעָרָן דַּי חִוָּאָוָת. אַזְוִינָם פָּלָט
גַּעַנְעָן גַּחְלָדִיךְ וְיִכְתִּיךְ

ע, דען אֵין פאר אַיךְ עַעַמְטָפָן-קְרָאַגָּן אֵין נִיּוֹ-יאַרְקָד? אַיךְ חאנך
פָּזָן אַיךְ גְּקָרְבָּן צו הַעֲרָן אַונְ איך חאנבן דעט גַּחְלָדִיךְ גְּרוֹזִין
פְּאָרְגָּוּרְיָן אַיךְ פְּעַדְזָעַנְלָעָךְ אַזְגָּעָנְעָן בַּיְדָעָטָה
בְּלִיְבָד אַיךְ אַיזְעַד חַלְפָּאַד אַונְ פְּאָרְגָּוּרְעָ

DOI: Dovid Katz